1 dinár, 2 lei, 8 márka, 1 sokol.

Matica Srpska NOVISAD

tp—A.

DELMAGYEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam | Szubotica, PÉNTEK 1922. november 3. | 300. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-53, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-ulica 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-ulica 1 (Lelbach-palota)

A jog és a csendőr

Irta: **Végh Lajos dr.**

Egy állam kulturája sok tényezőből áll. A hiánytalan taxatio majdnem lehetetlen. Tömöríteni lehetne három osztályba: Politikai, gazdasági és szellemi. Az államok politikai kulturájának egyik legkifejezőbb fokmérője annak büntetőtörvénye, illetve még inkább a büntető eljárás törvénye. Évszázados fejlődés és kemény küzdelem teremtette a nyugati államok büntetőjogi törvénykönyveit. A modern európai büntetőtörvényekre nem egész alaptalanul mondták, hogy azok a bünözők magna kartája. Ennek a pandanja a büntető eljárás törvénye, amelynek jogalapja, *hogy inkább meneküljön kilencvenkilenc bünös, mint szenvedjen egy ártatlan.* Óriási kulturfokot jelent az a tény, amidőn a jogfilozófusok folyamatos és kitartó irodalmi harca folytán a hivatásos politikusok törvénybe vették az imént idézett jogfelfogást.

A magyar büntető eljárás ezen az alapon épült. És mégis hosszu idő, két évtized kellett, mig ennek a törvénynek a szelleme áttörte magát a szük rendőri koponyákon. A rendőrhatóságok és ezek közegei a minden áron sikeres nyomozatok számában látták és keresték előmenetelüket mindaddig, mig ennek az ügyészi és a birói gyakorlat véget vetett. A zsandári és rendőri *„vallatások“* mindinkább szükebb körre szorultak.

A Vajdaságban ma is élő törvény a magyar büntető perrend. És mégis mit tapasztalunk? Alig van e törvény nyomozati fejezetének olyan szakasza, amelyet egyes tulbuzgó rendőri közegek lábbal nem taposnának. A tanuknak fegyveres őrökkel való előállitása, éjjeli kihallgatása, a gyanusitottaknak hetekig való fogvatartása, középkori spanyol rendszer szerinti vallatása stb. nem tartoznak a ritkaságok közé.

A bünvádi perrendtartás a királyi ügyésznek messzevágó jogokat biztosit. Ő a nyomozat ura! Elsősorban neki kellene figyelmét ezekre, az emberi szabadságjogokat sértő jelenségekre forditani. Mert hiába! minden visszaélés, a mely a nyomozat terén lábra kap, az ő presztizsét érinti. Sajnos, egy esetről sincs tudomásunk, hogy a királyi ügyészek ilyen, már nem is szórványos jelenségekkel szemben, erélyesen felléptek volna. Pedig csak egy példa kellene és a jótékony hatás nem sokára jelentkeznék. Másodsorban a birói gyakorlat tudna alkalmas irányitó s kijózanitó hatást szabni. Mihelyest a biróságok negligálják és a tárgyi bizonyitékokkal nem ámogatott és kierőszakolt beismerő vallomásokat: ismét szünetelni fog a hajsza a beismerő vallomások után.

A régi királyság területén más a büntető eljárás. És talán emiatt nem forditanak kellő figyelmet mireánk. De el kellene várnunk az igazságügy miniszteriumban szervezett BBB. osztálytól, hogy féltékenyen ügyeljen arra, hogy ezek az értékes törvények végre legyenek hajtva. Legalább is olyan mértékben, mint azelőtt voltak. Mert sokkal nehezebben viseli el az ember a nélkülözést ha egyszer gazdag volt, mint megforditva. És itt főleg azért hivatkozunk az igazságügy legfőbb őrére, mert más téren is, például a köztartozások és birságok behajtása körül krudélis gyakorlat kapott lábra. Nem jogerős köztartozásnak, az elsőfoku forum által ma kirótt birságnak még az nap brachiummal való beszedése olyan szinezetet ad az ügynek, mintha az illető szerencsétlen adóalany ellen büntető expedició hajtatnék végre. Ezek a tényekedések bizonyára egyes tulbuzgó hivatalnokok hiányos törvényismeretére vezethetők vissza és dacára ennek, az a nagy hiba, hogy az ilyen erős jogsérelmek ellen nincs védelem. A fülek süketek, vagy legalább is közönyösek maradnak.

Valaminek pedig ezen a téren okvetlen történni kell. A sajtónak és a jogászoknak össze kell fogni, hogy a régi jogi birtokállományunkat visszaszerezzük és hogy megszünjön ez a középkori jogfelfogás, hogy inkább kilencvenkilenc ártatlan szenvedjen, mint egy bünös meneküljön.

Torontálmegye a biróságra akarja bizni az agrárreform végrehajtását

A vármegyei közgyülés egyhangu határozata — Mihajlovics János dr. nyilatkozata — A nemzetiségeknek is kell földet adni

Torontál vármegye már régebben feliratot intézett a kormányhoz és a parlamenthez és kérte, hogy *az agrárreform kérdését a rendes biróságra bizzák.* Az október 31-én megtartott megyei közgyülésen dr. *Mihajlovics* János bizottsági tag inditványt terjesztett elő arra nézve, hogy

1) minden agrárkérdésben rendes biróság döntsön, épugy, mint a közönséges polgári perekben, *nyilvános tárgyaláson, az érdekelt felek meghallgatása után* itélettel állapitsa meg a biróság azt, hogy mit lehet agrárcélokra a nagybirtokból elvonni, hogy az elvett területet hogyan kell felosztani és az agrárreform alá tartozó vagyontalan földmüvesek közül kit menynyi illet meg a felosztott földből, végül a biróság állapitsa meg a nagybirtoktól elvont föld értékét és évi bérét.

2) *az agrárhivatalokat csak a birói itéletek végrehajtásával bizzák meg;*

3) a parlament hozzon azonnal megfelelő törvényt, hogy *a föld osztást végleg és tulajdonjoggal a birói itélet jogerőre emelkedése után azonnal hajtsák végre.*

A *„Bácsmegyei Napló“* becskereki munkatársa kérdést intézett dr. *Mihajlovics* Jánoshoz, a becskereki radikális-párt vezéréhez arra nézve, hogy mi inditotta *a közgyülés által egyhangulag elfogadott* nagyjelentőségü javaslat beterjesztésére. *Mihajlovics* dr. munkatársunknak a következőket mondotta:

— Hasonló inditványt már a tavalyi országos radikális kongresszus elé is terjesztettem és erre a rezolucióra a sombori kongresszus rezoluciója is hivatkozik. *Ugyanezeket az alapelveket később a Magyar Párt sentai alakuló nagygyülése is elfogadta.*

— Az agrárreform valóban ideális és szociális alapokon nyugszik. Mindenki azt reméli, hogy *az agrárreform a vagyontalan földmüvesosztály jólétét biztositani fogja* és a föld átlagos termésének az eddiginél többszörösére való emelésével a többi néposztályok jólétét is fokozni fogja.

— *Az agrárreform jelenlegi keresztülvitele éppen ennek az ellenkezőjét eredményezi. Ma nincsenek megelégedve sem azok, akiktől a földet elveszik, sem pedig, akiknek kiosztják és ez az elégedetlenség teljesen jogos is.* Az oka mindennek: *a korrupció és a demagógia.* Arról talán nem is kell beszélni, hogy mennyi *visszaélés* történik az agrárreform végrehajtásánál, ami *csak a biróság által volna megakadályozható.*

— Ha közönséges becsületsértési ügyekkel foglalkozik a biróság, nyilvánvaló, hogy *az államérdek követeli, hogy ilyen fontos ügyekben, mint az agrárreform, a biróság döntsön.* Csak igy lehet a korrupciót megszüntetni és eképpen lehet azokat a lelketlen agitátorokat megfékezni, akik azzal dicsekednek, hogy ők adnak földet a szegényeknek. *A Bánátban három ilyen agitátort választottak meg képviselőnek és igy az agitátorok jobb talajt találtak az agrárreformban, mint a földnélküliek.*

— Igaz, hogy a mai biróságot az agrárreform munkálatai tulterhelnék, de emeljék föl száz zalékkal a birák fizetését és mindjárt lesz elég biró.

Arra a kérdésre, hogy *a nemzetiségek kaphatnak-e földet,* kijelentette dr. *Mihajlovics, hogy a vidovdáni alkotmány nemcsak hogy nem tesz különbséget a polgárok között, hanem kifejezetten kizárja azt, hogy valamilyen különbséget tegyenek. Hogy eddig a nemzetiségek még sem kaptak földet, azért a mai rezsimet terheli a felelősség.* A kormánynak az optálásra való hivatkozása csak részben volt indokolt. *A jövőben a nemzetiségeknek is éppen ugy kell földet adni, mint a szlávoknak.*

A külügyminiszter

az olaszországi eseményekről

Nincsen ok az aggodalomra — mondja Nincsics

Beogradból jelentik: *Nincsics* külügyminiszter a sajtó képviselői előtt nyilatkozott az Olaszországhoz való külpolitikai viszonyról, a fascisták forradalma után.

— Eddig semmi okunk sem volt arra, mondotta Nincsics, *hogy az olasz belügyekbe avatkozzunk* és kilépjünk a hideg, rezervált szemlélő szerepéből. A fascisták eddig még tartózkodó magatartást tanusitottak velünk szemben. Eddig egy hivatalos kijelentés, vagy képviselőinknek egyetlen olyan lépése sem történt, amiből arra lehetne következtetni, hogy a fascisták politikája velünk szemben eltérne az eddigi hivatalos politikától.

A külügyminiszter véleménye szerint a jugoszláv sajtó eddigi magatartása az olasz eseményekkel szemben nem volt megfelelő. Csakhogy szenzációs hireket hozhassanak, a lapok sok olyan eseményt irtak meg, amelyek meg sem történtek. Tekintettel az ország hangulatának izgulékony voltára, jelentéktelen kicsinységgel is könnyü azt felvillanyozni. Ezért könnyen terjednek el hamis hirek. Eddig, állapitotta meg *Nincsics*

a határon semmiféle incidens sem történt, kivéve egy zászló incidens, amikor egzaltált olasz polgárok letépték egy hajóról a jugoszláv zászlót.

A karabinieriek azonban már visszaszaadták a zászlót és teljes elégtételt adtak. Igy nincs ok arra, hogy ezért szükségtelen lármát csináljunk.

Kormányunknak — mondotta Nincsics — teljesen békés szándékai vannak és energikusan fog elnyomni minden kihivási kisérletet, amelyet részünkről felelőtlen személyek vagy egyesületek kisérelnének meg. Reméljük, hogy az olasz kormány ugyanigy fog eljárni.

A fascisták most felelős faktorok Itáliában és mindenesetre jobban fognak vigyázni lépéseikre és nem fogják magukat jóváthetetlen cselekedetekre ragadtatni.

Közgyülés elé kerül az ellátatlanok ügye

November tizedikén ül össze a kiszélesitett tanács

Októberben Subotica városa nem tarthatott közgyülést, részint a főispán hosszas távolléte, másrészt egyéb közbejött akadályok miatt. Igy a felgyülemlett ügyek sürgőssé teszik már a közgyülés megtartását. A városi tanács ugy határozott, hogy november 10-ére hivja össze a kiszélesitett tanács tagjait.

A novemberi közgyülés tárgysorozatán igen sok ügy szerepel, ezek között a legfontosabb az ellátatlanokról való gondoskodás ügye. Épp legutóbb irtunk arról, hogy a város nagyon nehezen tudja beszerezni pótadó utján az ellátatlanok részére szükséges összeget.

Az ellátatlanokról való gondoskodás céljaira szükséges összegnek pótadóban való kivetése elé aggodalommal néznek, mert lehetségesnek tartják, hogy ez a kérdés a közgyülésen nagyobb vihart fog kelteni.

A városi tanács azonban keresztül akarja vinni a közgyülésen javaslatát és valószinü, hogy a kiszélesitett tanácsban is lesz annyi szociális megértés, hogy az ellátatlanokról való sürgős gondoskodás fontosságát belássák.

Két uj adó lép életbe Suboticán

A város életbe lépteti a vendéglői- és luxus-adót

Suboticán a legközelebbi napokban két olyan uj adó lép életbe, a melyeknek kivetését a város már rég elhatározta és eddig csak a miniszteri jóváhagyás hiánya miatt nem lehetett az uj adókat behajtani.

A szerdai tanácsülés elhatározta, hogy életbeléptetni fogja a két uj adót. Ugyanis az esetben, ha a közgyülési határozatot negyven napon tul válasz nélkül hagyja az illetékes minisztérium, ugy azt a törvényhatóság végrehajthatja.

A vendéglői adó, mint annak idején már megirtuk, a vendéglők és korcsmák tulajdonosait terheli és azt évenkint egy összegben vetik ki. A luxus-adó értelmében pedig minden kávéházi, éttermi, vagy mulatóbeli vendég este kilenc óra után a fogyasztott cikkek árának tiz százalékát tartozik városi adóul leróni. Az életbelépő uj adók tehát nem sujtják különösebben a közönséget és másutt már régen érvényben vannak. Az uj adók kivetésének előkészitése azonban nagy munkát igényel.

Különösen áll ez a luxus-adóra, amelyet a város blokk-rendszer alapján fog rendszeresiteni, ugy, hogy a kávéházakban a fizetőpincérek minden vendég részére blokkot lesznek kötelesek kiállitani, amelyen ugy a fogyasztott cikkek árát, mint az adót fel kell majd mutatni. Igy ennek az uj adónak a beszedői a pincérek lesznek.

A szinház megnyitása

Ünnepélyesen fogadják a beográdi kiküldötteket

A szuboticai szinházat pénteken este nyitják meg. Amint már megirtuk, az első előadás ünnepi keretek között fog lezajlani. Az előadásra Beogradból vendégek érkeznek és ezeknek ünnepélyes fogadtatását, valamint a megnyitó előadás költségeit csütörtökön délben beszélte meg a városi tanács és a kiszélesitett szinügyi bizottság.

A beogradi vendégek: *Nusics* Braniszláv, a müvészet osztály vezetője, aki a közoktatásügyi miniszter képviseletében jön Szuboticára, *Groll* Milán, a beogradi nemzeti szinház intendánsa és *Markovics* Mihály, a szinészek országos egyesületének elnöke pénteken délelőtt 11 órakor érkeznek Szuboticára. A pályaudvaron a város és a szinügyi bizottság nevében *Tabakovics* Miklós polgármester, *Petrovics* Koszta főmérnök, dr. *Manojlovics* János képviselő, *Protics* Marko, valamint a szinház vezetősége fogadja a vendégeket, a kik azonnal a városházára mennek.

Itt *Tabakovics* polgármester fogja a vendégeket üdvözölni, majd *Dinnovics* szinigazgató fogja ismertetni a szintársulat anyagi támogatásának szükségességét. Erre a déli negyed egykor megtartandó ünnepi ülésre hivatalosak a szuboticai kulturegyesületek, tanintézetek, valamint nőegyletek vezetői és katonai hatóságok képviselői.

Az ünnepélyes megnyitó előadás este nyolc órakor kezdődik. A bemutatásra kerülő vigjátékot megelőzően *Radajsics* Milán tanitóképzőintézeti tanár fog beszédet mondani. Beszélni fog a közoktatásügyi miniszter képviselő Nusics, majd kezdetét veszi az előadás, *Dobrinovics* Péter beogradi szinmüvész vendégfellépésével.

Halálra itélték a sentai családirtót

„Aki aljas indokból életüktől megfosztja azokat, akiktől életét kapta, nem érdemli meg az életet." — A közönség az itélet kihirdetése után megéljenezte a biróságot — Az elitélt mindvégig cinikus maradt

— Sentára kiküldött tudositónktól —

Négy napig tárgyalta a biróság *Novák* Péter bünpörét és lelkiismeretes gondossággal az igazság mérlegére tett minden megszerezhető bizonyitékot, amely a vádlott bünössége vagy ártatlansága mellett szólt.

Nehéz feladat előtt állott az itélkező biróság, mert annak a megrázó tragédiának, amely a Milica Stojanovics-utcai elhagyott szobácskájában lejátszódott, egyetlen igazi tudója volt: a tragédia gonoszlelkü okozója, pokoli aggyal kieszelt rendezője.

Ez az *egy* pedig hihetetlen szivósággal védve veszendő életét, konok megátalkodottsággal menekült el minden kérdés elől, ami a legcsekélyebb világosságot is derithette volna a szörnyü büntényt boritó sötétségre.

Halálra szánt ember konok védekezésével állt szemben a biróság, olyan ember védekezésével, aki igen jól tudja, hogy a halottak nem beszélnek, más tanu pedig nincs.

És éppen ebben az egyben tévedett *Novák* Péter.

Akadt tanu: néma, de rettenetes, megcáfolhatatlan, klasszikus tanu: egy fehér fal, amelyre a gyermek Tóth János vérével volt ráirva:

— Szüleid gyilkosa te vagy!

A kis gyereknek azért kellett meghalnia, hogy a szülőgyilkosságnak ne legyen szemtanuja és a sors keze ugy intézte, hogy a halott ártatlan gyermek vére volt a koronatanu a nagy bünpörben.

A csütörtöki főtárgyaláson a meggyilkolt *Novák* Verona testvérnénje és a vádlott nővére

szemébe mondták Novák Péternek, hogy ő gyilkolta meg a szüleit.

A közhangulatot, amely Sentán a vádlott ellen nyilvánult, hiven mutatta az, hogy

mikor elhangzott a kemény itélet, a termet zsufolásig megtöltő közönség, amelyben képviselve volt a társadalom minden rétege, viharosan kiáltotta: Éljen a biróság!

mintha az egész közönség esküdtszékké alakult volna át, egyhangulag kimondotta a vádlottra a verdiktet.

A vádoló fényképek

A főtárgyalás szerdai napjának délelőttjét az orvosszakértők és a egyverszakértő vallomásai töltötték ki.

Dr. Borgyoski Milivoj városi tiszti főorvos és sebész szakértői vallomása *rendkival sulyosan terhelő volt a vádlottra* és a bizonyitás szempontjából *döntő jelentőségü volt.* Borgyoski volt az, aki elsőnek állapitotta meg, hogy *Novák* Péter *sérülései öncsonkitásból erednek.* A vádlott lágyékán talált seb ugy származott, hogy Novák ujjaival elhuzta a bőrt és közvetlen közelből átlőtte a bőrt. A seb megvizsgálásánál az orvos a szondát be akarta tenni a sebbe, de nem lehetett. Ebből merítette gyanuját, hogy önlövés történt és közelebbi vizsgálatnál *megtalálta a bőrön, a seb körül Novák Péter ujjlenyomatait, ahogy a bőrt feszitette.* Erről *fényképfelvételeket készitett* és a főtárgyaláson a biróságnak ezeket bemutatta. *A képen világosan látszik az ujjak helye.*

A fényképet a vádlottnak is megmutatták, aki cinikusan azt mondta:

— Nem az ujjaktól van az a folt, hanem a sebtől.

Sulyos adatokat tár föl a fegyverszakértő is

Igen fontos volt *Dimitrijevics* Boskó fegyverszakértő vallomása, akinek a biróság kiadta a bünjelet képező revolvert, — Mauser-rendszerü, 7 milliméteres pisztoly. A fegyverszakértő előadta, hogy *a revolver rugója rossz,* egy dróttal van kijavitva és *abból automatice két lövésnél többet leadni nem lehet. Két lövés után mindig ujból ki kell venni a revolver tölténytartóját* — magaziniát — és előre hozni két töltényt. *Minden meggyilkolt hullán és magán Novák Péteren is ezt a két jellegzetes lövést állapitották meg.*

A szerdai főtárgyalási napon délután tanukat hallgattak ki.

A csütörtöki főtárgyalás

Csütörtökön, az itélethirdetés napján *reggel 8 órakor* nyitotta meg *Pavlovics* István elnök a főtárgyalást.

A terem zsufolva volt közönséggel. Már reggel 7 órakor százával álltak nők, férfiak a sentai városháza nagy vasrácsos főbejáratánál, hogy bejussanak a tárgyalásra. A rendőr-kordon csak azokat bocsátotta be, akiknek belépőjegye volt a tárgyalásra.

A vádlott csütörtökön nem szokott ruhájában és vastag rabkabátban jelent meg, szinte uri szabásu fekete öltöny volt rajta. Ünneplő ruhában várta az itéletet.

Délelőtt hallgatták ki *Dudás* Emil rendőrkapitányt, aki a büntény felderitése után a rendőri nyomozást vezette. Részletesen elmondja a nyomozás egyes momentumait, *Novák* Péter beismerő vallomásáig.

A vádlott azt feleli, hogy *azért tette beismerő vallomását, mert amnesztiát várt.*

Megrázóan drámai hatásu volt *Kocsis* Borbála, Gordán Vincénének — a meggyilkolt Novák Verona testvérnénjének vallomása.

Előbb arról beszél, hogy

vádlott mindig pénzért zaklatta anyját,

aztán elmondja, hogy négy nappal a gyilkosság előtt elment nővéréhez, a meggyilkolt Veronához, mert 14-ik évfordulója volt édesanyjuk halálának és el akartak ketten menni a temetőbe, »megöntözni az anyjuk sirját a szemükkel.«

Ekkor azt mondta Péter az anyjának:

Menjen csak a temetőbe és váltsa ki a sirhelyét, mert 4—5 nap multva változás lesz.

Gomiraz biró kérdezi a tanutól: *Mit gondol, ki volt a gyilkos?*

Tanu Novák Péter felé fordul: *Azután, hogy az anyját a temetőbe küldte, hogy váltsa ki a sirhelyét, csak ő (rámutat) lehet a gyilkos.*

Novák Erzsébet, férjezett *Mészáros* Istvánné, — a vádlott nővére, szintén mint tanu jelent meg a biróság előtt. Alig mer a fivérére nézni, aki hidegen, mozdulatlanul ül a vádlottak padján.

Elmondja ő is, hogy *Péternek mindig sok pénz kellett.*

Az *elnök* megkérdezi a tanutól, hogy az ő hite szerint *ki gyilkolta meg a szüleit?*

Novák Erzsi (hátra néz egy pillanatra).

Csak ő lehetett a gyilkos!

A közönség tömött soraiban *hangos morajlás* zaja zugott végig.

A bizonyitási eljárás befejezése

A biróság ez után a két tanuvallomás után befejezettnek jelentette ki a bizonyitási eljárást és mellőzte a többi tanu kihallgatását.

A sikkasztás ügyében kihallgatta még Simon Márkus sentai kereskedőt, akitől a vádlott 16.000 koronát sikkasztott el.

Ezzel véget ért a tanukihallgatás és az elnök 20 percre felfüggesztette a tárgyalást.

A vádbeszéd

Szünet után Pavlovics István elnök felhivja *dr. Vasziljevics* Ljuba államügyészt, a közvád képviselőjét, hogy terjessze elő a vádat.

Dr. *Vasziljevics* államügyész háromnegyed óráig tartó, meggyőző erejü beszédben sorakoztatja fel a vádlott ellen felmerült bizonyitékokat. Novák Péter vádlott haszonlesésből ölte meg szüleit. Ősidőktől kezdve, minden időben — ugymond — a társadalom legerősebb postulátuma a gyermeknek a szülei iránti szeretete volt. Mózes táblája, Jézus tanitása, a világirodalom müvei mind ezt hirdetik. A gyermeknek tisztelettel kell viseltetnie szülei iránt még akkor is, ha ezek hibásak valamiben. De miben hibáztak Novák Péter szülei? Abban, hogy őt a világra hozták. A tanuvallomásokból, a szakértők vallomásaiból és a főtárgyalás megállapitásaiból bizonyitja az előre megfontoltságot. Kéri, hogy *a biróság a vádlottat bünösnek mondja ki három emberen előre megfontolt szándékkal végrehajtott gyilkosságban és alkalmazza a legszigorubb büntetést.*

A védbeszéd

A vádbeszéd után dr. *Ludaics* Milos védő terjeszti elő a védelmet. Előadja, hogy hálátlan szerep jutott neki, mert olyan embert véd, aki ellen a közhangulat szinte viharosan nyilvánul meg. Ezután kétségbevonja az előre megfontolt szándékot és bizonyitani igyekszik, hogy az öreg Novákot nem a vádlott gyilkolta meg, anyját és a kis Tóth Jánost pedig erős felindulásban ölte meg. Kéri tehát, hogy a biróság az apagyilkosság vádja alól mentse fel Novák Pétert, Novákné és Tóth János megölésére nézve pedig az erős felindulásban elkövetett emberölés vétségében mondják ki bünösnek.

A védő beszéde után Novák Péterhez intéz az elnök kérdést, aki kijelenti, hogy *nem akar semmit sem mondani.*

Ezután déli egy órakor *Pavlovics* elnök a tárgyalást felfüggeszti és az itélethozatalt délután 3 órára tüzi ki.

Itélet előtt

Délután fél három órakor mozdulni sem lehetett a tárgyalási teremben, olyan zsufolt volt.

Közvetlen a vádlott helyéig nyomult előre a közönség, a karzat tömve. A pattanásig feszült izgalom.

A vádlott sápadtan, mint rendesen, de nyugodtan ül a helyén.

Egyre tódul a közönség, a terembe már nem férnek be, megtelnek a folyosók, a lépcsőház. Az izgalom egyre nő.

Mindenki arra az ajtóra néz, ahonnan a birák bevonulását várják.

Fél négy. Elsőnek a vádlott Novák Péter pattan fel helyéről: ő vette észre elsőnek, hogy jön a biróság.

Az egész közönség feláll.

Jön a biróság: *Pavlovics* István elnök, *Gomiraz* Vojiszlav és dr. *Ilics* Dragomir tanácstagok, Mandrovics jegyzővel.

A biróság az emelvényre megy és álliva marad.

Az itélet

Pavlovics István érces, csengő hangon hozzáfog az itélet rendelkező részének kihirdetéséhez.

Ő felsége a király nevében! A szuboticai törvényszék, mint büntető biróság Novák Péter Géza vádlottat, előre megfontolt szándékkal elkövetett háromszoros gyilkosságban bünösnek mondja ki és a btk. 278. szakasza szerint kötél általi halálra itéli.

A sikkasztás vádja alól felmenti.

Azután a mintegy fél óráig tartó indokolást ismerteti, amelyben megállapitja az előre megfontolt szándékot az eset földeritett körülményei és Borgyoski dr. szakvéleménye alapján.

»Aki aljas szándékból életétől megfosztja azokat, akiktől az életet kapta, nem érdemli meg az életet« — mondja a birói itélet indokolása.

Az itélet rendelkező részét magyarul tolmácsolja az elnök a vádlottnak, aki azt *hideg nyugalommal hallgatja, csak sápadtsága válik szinte ijesztővé.*

Az itélet kihirdetése után az elitélt és a védője bejelentették felebbezésüket.

Elnök: Kér kegyelmet?

Novák: Igen!

Elnök felhivja a védőt, hogy *három nap alatt* terjessze be a kegyelmi kérvényt.

Ezzel be volt fejezve az itélet kihirdetésének aktusa.

Ekkor a közönség viharosan kiáltotta:

— *Éljen a biróság.*

Tömegesen tódultak ki az utcára, ahol szintén százával állt a nép.

A biróság tagjai csütörtökön az esti vonattal visszaérkeztek Szuboticára.

A vádlottat erősen megláncolva, csütörtök este visszahozták a szuboticai ügyészség fogházába.

A novisádi ügyvédek sajtópöre

Jevgyevity Dobroszláv ellen

Jevgyevityet 200 dinár pénzbüntetésre itélték

Novisadról jelentik: Szerdán tárgyalta a novisadi törvényszék *Jevgyevics* Dobroszlávnak, a Vidovdán cimü lap felelős szerkesztőjének sajtópörét, aki ez év áprilisában az *Istina* cimü novisadi lapban, melynek akkor főszerkesztője volt, azt irta, hogy *az ügyvédek hivatásuktól eltérő ügyekkel foglalkoznak* és politikai állásokban mint főispánok, államtitkárok, stb. szerzett tekintélyüket arra használják fel, hogy *államellenes elemeket vesznek védelmükbe* és elősegitik a kutasitott magyarok visszajövetelét.

A törvényszéki tárgyalás izgalmas volt és többször szóváltás támadt *Jevgyevity*, valamint dr. *Adamovics* István, az ügyvédi kamara elnöke között, aki a sértett ügyvédeket képviselte a tárgyaláson. Az elnök kérdésére *Jevgyevity* kijelenti, hogy *nem érzi magát bünösnek*, mert a cikket *közérdekből* és a jugoszláv állam érdekében irta. Olyan embert, mint *Adamovics* dr., aki magyar iskolába járatja fiait és aki a *családjával otthon magyarul beszél, nem tart méltónak a jugoszláv állampolgárságra.* Több esetet sorol fel arról, hogy egyes ügyvédek államellenes cselekedetekkel vádolt embereket vettek védelmükbe. *Adamovics* dr. visszautasitja *Jevgyevity* kijelentéseit és kifejti, hogy *az ügyvédeknek kötelességük mindenkinek egyformán jogsegélyt nyujtani.*

A biróság itéletében Jevgyevityet *az osztályellenes izgatás vádja alól felmenti*, minthogy azonban azt irta az ügyvédekről, hogy *gonosztevők*, megállapitja a biróság a *becsületsértés vétségét és ezért kétszáz dinár pénzbüntetésre itéli.* A büntetést a novella 1. szakasza alapján felfüggesztették. Az itélet ellen a sértettek képviselője, az ügyész és a vádlottak is felebbezett.

Magyarnyelvü magánvizsgát tehetnek a beszüntetett magyar osztályok tanulói

Az érettségi vizsgák szerbiai rendjét kiterjesztették a Vajdaságra

Ismeretes, hogy a tanév elején a becskereki gimnázium I., III. és VI. osztályát beszüntették azzal az indokolással, hogy nincs meg az előirt létszám. A rendelet szerint a magyar tanulók a sentai, a németek a zsombolyai gimnáziumba iratkozhatnak be.

A közoktatásügyi miniszteriumból csütörtökön ujabb rendelet érkezett a becskereki gimnázium igazgatóságához — mint ottani tudósitónk jelenti — amely némileg megnyugtatja az érdekelt szülőket. Eszerint *a közoktatásügyi miniszter megengedi, hogy a beszüntetett osztályok tanulói magánuton folytassák tanulmányaikat és a tanév végén magánvizsgát tehessenek*, még pedig a magyarok a sentai, a németek a zsombolyai gimnáziumban. A vizsgabiztos Sentán *Kan Grga*, Zsombolyán pedig *Dijovics* inspektor lesz.

Ugyancsak csütörtökön még egy fontos rendelet érkezett a becskereki gimnáziumhoz a közoktatásügyi miniszteriumból, amely szerint *a jövőben a szerbiai érettségi szabályzatot* — amely eddig csak Szerbiában volt érvényes *az egész ország területére kiterjesztik és az már az 1923. évi érettségi vizsgálatokon lép érvénybe.*

Cseremovot és Jevgyevicset

letartóztatással fenyegeti a kormány

A novisadi nacionalisták tovább folytatják a mozgósitást

Megirtuk már, hogy a nacionalista szervezetek elhatározták, hogy Dalmácia védelmére mozgósitják hiveiket és csapatokat küldenek a kiüritendő területekre. Ismeretes az is, hogy a belügyminiszter a nacionalista szervezetek rendőri felügyelet alá való helyezését helyezte kilátásba az esetben, ha ilyenképpen a nacionalisták a közrendet veszélyeztetnék. Erre a külügyminiszter is rámutatott tegnapi nyilatkozatában.

Ennek az intézkedésnek a folyományaképpen *Benjanin* Jovan novisadi rendőrfőkapitány — mint novisadi tudósitónk jelenti — csütörtökön megához hivatta *Jevgyevics* Dobroszlávot, az Or-Ju-Ma elnökét és közölte vele, hogy *a belügyminiszter rendelete folytán ugy őt, mint dr. Cseremov Györgyöt és Ilics Ante titkárt, valamint a szervezet még egy tagját le fogja tartóztatni az esetben, ha a mozgósitást tovább is folytatják vagy csapatokat küldenek Dalmáciába.*

A nacionalisták lapja, a *Vidovdán* csütörtök esti számában ezzel kapcsolatban vezető helyen kijelenti, hogy *a mozgósitást tovább folytatják és nem ijednek meg a kormány semmiféle fenyegetésétől.*

Kilenc vádlottja van a Sztojkov ügynek

A bácskai közigazgatás mocsara

Hirt adtunk már arról, hogy a sombori törvényszék kitüzte a Sztojkov-ügy főtárgyalásának határnapját. Sztojkov Mózessel együtt *kilencen* kerülnek a vádlottak padjára, köztük öten Bácska vezetőtisztviselői. A vádlottak ellen emelt vádak a legkülönbözőbbek, apró, néhány dináros sikkasztásoktól százezres panamákig a vádak tarka halmazával vádolja a királyi ügyész Bácska rövid idő előtti kis királyait.

Meg lehet állapitani, hogy azoknak a vádaknak legnagyobb részére, amelyeket suttogtak, a vizsgálat ki sem terjeszkedett, s az, amit a vizsgálat bizonyultnak talált, mégis olyan sulyosan terhelő, hogy mindenkiben felmerül a kérdés, hogy miképp volt lehetséges, hogy Sztojkov ennyi büntetendő cselekménnyel terhelten megmaradhatott olyan hivatalban, amelyben existenciákról, életekről, vagyonokról dönthetett. Milyen kvalitások tették őt alkalmassá, hogy kvalifikált tisztviselők helyébe alispánnak tegyék s alispáni állásába megtartsák akkor is, amikor gyanus üzleteiről már mindenki beszélt, s csak az nem tudott, aki ezekről nem akart tudomást venni.

Értesülésünk szerint Sztojkov Mózest a következő bünselekményekkel vádolják:

1. *hivatali sikkasztás*, amit azzal követett el, hogy a bajai háromszög kiüritésekor megtartott árveréseken befolyt vételári összegekből *500.000 koronát saját céljaira* forditott s két tehenet magának megtartott,

2. *megvesztegetés büntette*, mert *Ludaics* Bogdán szolgabirónak 100 ezer koronát igért, hogy Rasztina pusztán a dobrovoljácoktól erőszakkal vegye vissza a nekik az agrárhivatal által kiosztott fundust,

3. *hütlen kezelés, okirat hamisitás* büntette, amelyeket szintén az árveréseknél követett el.

A másodrendü vádlott *Arszenovics* Miklós volt főjegyző, aki szintén vizsgálati fogságban van. Vádolják *hivatali sikkasztással*, amit Krsztenkovics János volt főszolgabiróval együtt követett el. 1921-ben a bajai háromszög kiüritése alkalmával Arszenovics két tehenet zsákmányolt, amit odaajándékozott Krsztenkovicsnak, aki bár tudta, hogy a tehenek nem voltak Arszenovicsé, mégis elfogadta azokat. Arszenovics vádolva van *megvesztegetés büntettével* is, amit az által követett el, hogy *Vidákovics* Ferenctől és Gajina Vászótól *100.000 koronát követelt és fogadott el azért*, hogy a kiürités alkalmával behajtott élőállatok kilóját *9 koronáért* adják át neki, noha akkor *24 korona* volt az élőállat ára. Arszenovicsot vádolják *közokirat hamisitással*, amit *Szundánovics* irodaigazgatóval s *Tapavica* főügyésszel együtt követett el azzal, hogy az árverésekről hamisitott jegyzőkönyveket vett föl és iratott alá.

A vizsgálati fogságban lévő *Szundánovics* Vladimir, a harmadrendü vádlott a fentieken kivül még azzal is vádolva van, hogy *1922* február, vagy márciusban a kezelésére bizott kézi pénztárból *32.000 koronát kivett, ezt átadta Sztojkovnak*, aki az összeget saját céljaira forditotta, ugyanebből a pénztárból *132.000 koronát adott Arszenovics főjegyzőnek*, aki szintén saját céljaira használta fel az összeget. Szundánovics és Arszenovics ellen még az a vád, hogy az árveréseken befolyt összegekből *42.000 koronát elsikkasztottak* s ezen megosztoztak.

A szabadlábon lévő vádlottak: *Sztavek* János novisadi kereskedő, aki ez év augusztus 18-ikán, amikor Sztojkov már tudta, hogy machinációit felfedezték, 500.000 koronáról hamis nyugtát adott Sztojkovnak, azt igazolva benne, hogy ezt az összeget 1921 augusztusban neki fizette ki Sztojkov.

Bünpártolással van vádolva *Kovarics* Milán bankpénztáros, aki azt vallotta, hogy ez a hamis nyugta már 1921 augusztus óta a bank iratai közt van.

Vidákovics Ferenc és *Gajina* Vásza azzal vannak vádolva, hogy 1921-ben Militicsen Arszenovicsot és Szundánovicsot 100.000 koronával megvesztegették. Vidákovics azzal is, hogy megőrzésre istállójába behajtott tehenek közül kilencet elcserélt, egy bikát pedig eladott s a 6000 korona vételárat saját céljaira forditotta. Vádolva van dr. *Tapavica* Simon volt főjegyző, hogy két tehenet elfogadott ajándékba, s olyan árverésekről irt alá jegyzőkönyvet, amelyeket nem is tartottak meg, Krsztenkovics Jován volt főszolgabiró szintén hivatali sikkasztással van vádolva.

A tárgyalásra mintegy ötven tanut idéztek be.

A király üdvözli a dunai flottillát

Novisadról jelentik: A dunai flottilla keddi ünnepélye alkalmával, amelyet a volt osztrák-magyar flotta átadásának négy éves évfordulója emlékére tartott meg a Novisadon állomásozó dunai monitorok tisztikara és legénysége, Sándor király a következő táviratot intézte Novisadra *Marinkovics* századoshoz, a dunai flottilla parancsnokához:

»*A dunai flottilla ünnepsége alkalmából Önt, a tiszteket, altiszteket és legénységet szivélyesen üdvözlöm és sok szerencsét kivánok az én flottillámnak. Éljenek!*

Sándor.«

Marinkovics százados az üdvözletre a következő távirati választ küldte Őfelsége első hadsegédének:

»*Alantasaim nevében a legodaadóbb hűséval köszönöm az Őfelsége által küldött üdvözletet a flottilla ünnepélye alkalmával, mely üdvözlet megerősíti összes alantasaimat abban, hogy életüket feláldozzák szeretett és magasztalt királyunkért és hazánkért.*

Marinkovics százados,
a dunai flottilla parancsnoka.«

Gyilkol az alkohol

Egy részeg sombori kereskedő megölt egy napszámost

Somborból jelentik: Kedden délután *Parcsetics* János 36 éves sombori kereskedő ittas állapotban betért az egyik Szivac-uton levő korcsmába és ott inni kért, Mivel nem akartak neki több alkoholt adni, a részeg ember szitkozódva eltávozott a kocsmából. Az ajtó előtt találkozott *Rexa* András 41 éves munkással, akibe belékötött. A megtámadott munkás védekezni akart, mire Parcsetics kést vett elő és négyszer belé szurt. A szurások a szerencsétlen ember tüdejét és gyomrát érték, ugy, hogy azonnal összeesett és néhány percnyi kinos vergődés után meghalt.

A rendőrség Parcseticset letartóztatta és átadta a sombori ügyészségnek.

Lelőtte apját egy egyetemi hallgató

— *Novisadi tudósitónk jelentése* —

A novisad melletti Csortonovszki községben lakott a hatvan éves *Róhr* Sándor vagyonos gazdálkodó, aki az utóbbi időben feltünően sokat iszákoskodott és negyvenholdas gazdaságának jövedelmét a legkönnyelmübb módon pocsékolta. E miatt állandó viszály volt *Róhr* családjában.

Néhány napja otthon tartózkodott a gazdálkodó fia, *Róhr* Péter egyetemi hallgató, akit nagyon elkeserített apja iszákossága és költekezése és ezért többször szemrehányással illette. Amikor az öreg Róhr csütörtök reggel ismét részegen jött haza, fia ismét korholni kezdte, amiből heves szóváltás keletkezett apa és fiu között. A vita hevében a fiu beszaladt a lakás egy belső szobájába, kihozott egy vadászfegyvert és *kétszer egymásután apját lőtt.* Az öreg Róhr összeesett, fia pedig az erős felindulástól percekre elvesztette az eszméletét.

Amikor magához tért, azonnal átment a szerémségi Karlovicára és a csendőrségnél jelentkezett, kérve letartóztatását. A fiatalembert őrizetbe vették. Az orvosok megállapitása szerint az öreg Róhr állapota sulyes, de nem életveszélyes.

Eluszott György királyfi apai öröksége

A herceg teljesen pénz nélkül áll

Megirtuk, hogy a szorult anyagi helyzetben levő György herceg lovait nyilvános árverésen akarja eladni. Az árverést, mint Beogradból jelentik, szerdán tartották meg a Szlávia hotel előtt. Az árverésre nagy néptömeg gyült össze, köztük sok hivatásos lókereskedő, lókedvelő és bérkocsisok. Sokkal nagyobb volt azonban a kivánczi érdeklődők száma, a női nemből is. *György* herceg személyesen nem jelent meg, helyette *Krsztics* ezredes vezette az árverést.

Egy angol telivér kancát öt dinár kikiáltási árért kináltak és 1501 dinárért kelt el. Egy másik kancát 90 százalék angol és 10 százalék arabs vérrel ereiben, 3500 dinárért itélt oda az árverező kalapácsa. György királyfi hátas lovát, a „Jagodinac" nevüt, amelynek hátán György herceg a Macskovo Kamenati csatában megsebesült, 2800 dinárért, viszont egy Kursumlija nevü fiatal csikó 5000 dinárért kelt el.

György herceg vagyoni helyzetéről nagyon érdekes képet nyujt a *Politika.* Szerint Péter király hagyatéka nem több, mint 7 millió dinár. Minthogy ez a három testvér: Sándor király, Jelena hercegnő és György herceg között egyenlően került felosztásra és György herceg egy milliót már előre a rokkantaknak ajándékozott, a többire pedig adósságai fedezésére van szükség, semmi vagyona sem fog maradni.

A *„Novosti"* interjut közül *György* herceggel, aki ismét kijelenti, hogy kizárólag anyagi helyzete rendezését óhajtja, Beogradból, amelynek földjéért harcolt, nem hajlandó elköltözni. Nem látja be miért menne el Nisbe. Arra a kérdésre hogy mit fog tenni, ha a koronatanács elitélné, azt felelte:

— Azt még meglátjuk, el fog-e itélni!

Hir szerint a koronatanácsot november 7-én fogják megtartani. *Pasics* ebben az ügyben csütörtökön tárgyalt *Jovanovics* Mihajlóval, a legfőbb semmitőszék elnökével és *Markovics* Milutinnal, az államtanács elnökével.

Leszerelik a fascista csapatokat

Berendezkedik a fascista-uralom — Mussolini a törvények tiszteletét követeli — Nem kimélik a katholikus munkásszervezeteket sem

Rómából jelentik: Annak örömére, hogy a fascista mozgalom diadalmaskodott nagy tüntetések voltak Rómában. *Mussolini miniszterelnök a Villa Borghese tágas sétányain felállitott 100.000 főből álló fascista hadsereg fölött szemlét tartott. Később 300.000 polgár élén a fascista légiók felvonultak a Quirinál elé, hogy a királyt éltessék.*

A fascista hadsereg hazafias egyesületté akar átalakulni, de a leszerelés *nem megy simán.* Igy

Rómában kifosztották a katolikus munkásszakszervezet házát,

a bútorokat és iratokat elégették. A leszerelő fascistákat 50 különvonat szállitja el Rómából.

Mussolini törvénytiszteletet és békét hirdet

Mussolini a nyilvánosság részére a következő kijelentést tette:

— Olaszországot *vaskézzel fogom kormányozni.*

— A fascizmus *a nép jólétét végeredményben emelni fogja,* azonban politikánk gyümölcseit nem élvezhetjük egyhamar, hanem *egyelőre még szenvedéseknek nézünk elébe.*

az országot pacifikálni kell azután a népnek meg kell tanulnia azt, hogy a törvényeket azért hozták, hogy azokat be is tartsák.

Olaszországban oly sokáig uralkodott a törvénytelen állapot, hogy ez a feladat nagyon nehéz lesz.

— A nép vagy meg fogja érteni a pacifikáció szükségességét, vagy pedig *én fogom megértetni vele.*

— Ha mindazt a fiatal lelkesedést, amelyet a fascizmus eddig a kommunisták elleni harcra forditott, *a béke szolgálatába állitjuk,* akkor remény van arra, hogy az országba nemsokára a jólét vonul be. *Az ország belefáradt abba, hogy még mindig a sirja felé haladjon.* Fel fogjuk rázni és meg fogjuk valósitani a nemzeti ideálokat.

A fascisták négyes tanácsa elrendelte a leszerelést

A fascisták négyes tanácsa felhivást bocsátott ki, amelyben a raruházott igazolványokat

visszaadja a pártvezetőségnek,

hiveinek bátorságukért és fegyelmezettségükért köszönetet mond és *elrendeli az azonnali leszerelést.*

Nittit Róma elhagyására szólitották fel

Nittit nem tartóztatták le, hanem egyszerüen felszólitották, hogy hagyja el Rómát. Egy fascista osztagot megbiztak azzal, hogy biztonságáról örködjék, amig a fővárost elhagyja.

A beogradi olasz követ a külügyminisztériumban

Beogradból jelentik: *Sumonte* beogradi olasz ügyvivő csütörtökön felkereste *Nesics* Ljubát, a külügyminisztérium helyettesét, akivel a jugoszlav sajtó nyugtalanitó hirei miatt tanácskozott.

A római jugoszláv követ Mussolininél

Rómából jelentik: *Mussolini* szerdán a Quirinálban kihallgatáson fogadta *Antonijevics* római S. H. S. követet.

Senta szenzációja

Döntés előtt a templom-affér

Elhelyezik mostani helyéről a félig kész templomot

Senta elintézetlen nagy kérdése, gyógyitatlan, fájó sebe: a félig felépült és félig rombadőlt katolikus templom. A templom ügyében most uj fordulat történt. Ezutal végleges döntés készül, amely azt a célt szolgálja, hogy a város békéjét megzavaró templom-kérdés teljesen lekerüljön a napirendről. Ismeretes, hogy Senta város tulnyomó részben katolikus lakosságának évek hosszu sora óta nincsen temploma, mert a most használt ideiglenes kápolnát templomnak nevezni nem lehet. A régi nagytemplom tudvalevően még jóval a háboru előtt leégett és az uj templom, amelynek épitkezése nagyszabásu méretekben indult meg valamivel a háboru kitörése előtt, – félbemaradt. A háboru és az utána következő évek bonyodalmai és az egyre növekvő drágaság az impozánsnak tervezett uj templom felépitését lehetetlenné tették. Az anyagi nehézségeket fokozta egy más előre nem látott körülmény is. A templom helye, fekvése is vita tárgyává vált, mert a görögkeleti vallásuak sérelmesnek találták, hogy a főtéren álló uj templom teljesen háttérbe szoritaná az ő templomukat. Tárgyalások, küldöttségiárások indultak meg mindkét részről és a kérdés annyira elmérgesedett, hogy az épitkezés teljesen abban maradt. A kormányt ismételten foglalkoztatta az egyre kinosabbá váló ügy, amely egyes fázisaiban alaposan feldulta az egymással mindig békében élő sentaiak nyugalmát. A kormány halasztotta a döntést, amely amugy sem lehetett volna alkalmas arra, hogy teljes megnyugvást okozzon. Az ügy lassankint egészen elmérgesedett. A város főterén álló uj templom romjai már-már olybá tüntek fel, mintha soha el nem intézhető kinos kérdésként örökké izgatni akarnák a kedélyeket.

Most szinte váratlanul kedvező fordulat következett be a nagy problémában. Sikerült mindkét fél bevonásával olyan megoldási tervezetet készitenii, amely véglegesen eldönti a templom-ügyet. A megállapodás feltételei és módozatai elvileg és főbb részleteikben el is készültek már. E szerint Senta város közgyülése a napokban tiztagu bizottságot küld ki a kérdés végleges elintézésére. Ugyancsak tiztagu bizottságot küld ki hasonló célból a katolikus hitközség is. Ez a közös bizottság, a mely megbizóitól a megállapodásokra nézve teljes felhatalmazást és szabad kezet nyer, végleges határozatot fog hozni és ahhoz ugy a városi közgyülés, mint a katolikus hitközség képviselőtestülete előzőleg hozzájárul.

Gózon István prépost-plébános a napokban Kalocsán járt és a kötendő megállapodáshoz megszerezte az érseki hatóság beleegyezését. A terv az, hogy *az uj templomot elviszik a mostani helyéről, vagyis a város főterének közepéről.* A félig kész templomot lebontják és a főtér másik helyén épitik fel: *a plébánia és a Royal-szálloda között a mostani kántorlak helyére, amelyhez hozzáveszik a takarékpénztár épületének egy részét is.*

Az uj templom tervét a városi mérnöki hivatal már el is készitette. A templom a főtér szegélyező utca frontjára kerül és két tornya lesz.

A két bizottság, miután az előzetes megállapodás készen van, már a legközelebbi időben összeül és minden valószinüség szerint véglegesen dönteni fog a régóta vajudó kérdésben.

Félmillió görög tragédiája

— Levél a kihalt Athénből —

Báró Redding-Biberegg, a svájci Vöröskereszt megbizottja most Athénben van, ahonnan érdekes levelet küldött a forrongó Görögországról.

Athén kihalt, csendes, tespedő város, — irja, — az utcákon nincs élet, a társadalom magába zárkózott, az emberek tartózkodók, a szinház nagyon rossz, orfeum, varieté nincs és a vendéglőkben olyan rosszul főznek, hogy minden képzeletet felülmul. A báró Miklós herceg palotájában lakik, ott van a Vörös Kereszt hivatalos helyisége is, innen irányitja Redding-Biberegg a munkáját.

— Tiz nap alatt — irja tovább — négy konyhát állitottam fel, ahol 3500 gyermek étkezik, de jövő héten már 15.000 gyermeket fogok étkeztetni. Nemcsak Athénben, de Szalonikiben és Mithyléneben is szervezem konyhákat, itt már menekülőket élelmezünk, mindkét helyen öt-hatezret.

Arról, hogy milyen pénzbeli adományokkal támogatják, a következőkben számol be:

— Anglia először 2000 font hitelt nyitott nekem, de a napokban várom a vonatot, amely 20.000 font értékü szeretetadományt szállit a görögöknek. Négy angol megbizott van mellém beosztva, remélem, szép és nagy horderejü munkát tudunk majd végezni, az utolsó hetek eseményei ezt sürgősen megkövetelik. Az akciónak itt olyan jelentősége van, hogy az országból mindenfelől kapok adományokat, tegnap és tegnapelőtt 35.000 frank segitséget küldtek.

— *A menekültek helyzete leirhatatlanul rémületes.* Nap-nap után érkeznek a hajók, csupa menekülővel. A kikötő, az utcák, terek, kertek, templomok telis-tele ezernyi szerencsétlennel. *Ruhátlanok, félmeztelenek. Éheznek. Betegek.* A szigeteken mindez megszázszorozódik, ott még kevesebb az élelmiszer. *Viz nincs.* Sok helyen tarthatatlan, orrfacsaró a bűz. *A betegek orvos és ápolás nélkül pusztulnak el,* mint a legyek. Nincs fertőtlenitő szer, gyógyszer, sőt a legemberibb szükséglet kielégitésére sem épitenek házikókat.

— Görögország területéről több mint *500.000 menekült van itt,* de ha a törökök folytatják Thráciában az előnyomulást, számuk nemsokára több lesz egy milliónál. Mostanig Konstantinápolyból és Thrácia megszállt részéről menekültek.

HIREK

— **Sándor király betegsége.** Beogradból jelentik: Sándor király gyengébben megbetegedett és orvosai rendeletére néhány napig nem hagyhatja el szobáját. Betegsége dacára fogadta szerdán Pasics miniszterelnököt. Tekintettel betegségére, a Beogradon keresztül utazó *Alfonz* spanyol infánst és *Beatrice* infánsnőt a pályaudvaron *Mária* királynő, *Arzén* és *Pál* hercegek fogadták.

— **A tisztviselő-törvény tárgyalása.** Beogradból jelentik: A törvényhozó bizottság szekciója pénteken délelőtt tartja utolsó ülését, melyen véglegesen el fogják fogadni a tisztviselő-törvény tervezetét.

— **A budapesti jugoszláv követ Beogradban.** Beogradból jelentik: *Milojevics* budapesti követ csütörtök éjjel Beogradba érkezett. A „Novi List“ értesülése szerint a követet azért hivták Beogradba, hogy a kormánynak részletes szóbeli jelentést tegyen a magyar viszonyokról.

— **Külföldi munkások beutazásának megkönnyitése.** Beogradból jelentik: A szociálpolitikai miniszteriumban konferenciát tartottak, amelyen a külföldi munkások beutazásának megkönnyitéséről tárgyaltak. Az ülésen többek között elhatározták, hogy az érdekelteknek közvetlenül a szociálpolitikai miniszterium munkásvédelmi osztályához kell fordulniok.

— **Lányi Ernő üdvözlése.** A Kassai Zenekedvelők Koszorus Dalegylete most ünnepelte meg ötvenéves jubileumát. Ez alkalomból üdvözlő átiratot intéztek Lányi Ernőhöz, a suboticai zeneiskola nyug. igazgatójához, a méltán nagyhirü dalköltőhöz, akit már korábban diszkarnagyuknak választottak meg. Az üdvözlő átirat, melyet legelső helyen dr. *Körmendy-Elekes* Lajos, a prágai nemzetgyülés magyar nemzetiségü tagja, a szlovenszkói keresztényszocialista párt elnöke irt alá, a többi között a következőket mondja: »Egyletünk melegen üdvözli a magyar dalköltészet legkiválóbb nagymesterét s az a kivánsága, hogy minél több és minél szebb Lányi-dallal üdithesse föl az itt élő magyarság életét, akik ma is kitartó harcosai a magyar dalkulturának.«

— **Az angol községi választások eredménye.** Londonból jelentik: Szerdán folytak le az angol községi választások, amelyeknek eredményéből következtetni lehet a küszöbön álló parlamenti választások eredményére. A községi választásokban a munkáspárt 94 mandátumot veszitett.

— **Feloldják a sombori kórház földjeit?** Beogradból jelentik: A „Tribuna“ értesülése szerint az agrárreform miniszter a sombori kórház céljaira nagyobb komplexum földet föloldott az agrárreform alól. A hirt még nem erősitették meg.

— **Jugoszláv diákok Krakóban.** A Prágai Szemle jelenti: Az elmult félévben a prágai egyetemen 1073 jugoszláviai illetőségü diák tanult. A kedvezőtlen valutáris viszonyok következtében már eddig is ötven jugoszláv diák távozott a *krakói* egyetemre. Minthogy a cseh kormány a jugoszláv diákok távozását meg akarja akadályozni, most komolyan foglalkozik azzal, hogy megkönnyitse a diákoknak a prágai egyetemen való tanulását. A menzákat már eddig is segélyezik, ugy, hogy 300 diák kap ott kedvezményes ellátást.

— **Meghalt Telcs Ede édesapja.** Csütörtökön hajnalban meghalt Suboticán 80 éves korában Telcs Mór cipész. Az öreg Telcs nyolc gyereket nevelt fel, köztük a világhirü szobrászmestert, Telcs Edét is. A gyermekek szétszéledtek, Telcs Ede müvészi tehetsége gazdagon kamatozott s az öreg Telcs mégis szegényen, elhagyatottan halt meg, utolsó napjaiban a zsidó népkonyha segitségére szorult. Azok a gyermekei, akik tudták volna segiteni, nem sokat törődtek vele, akiknek szeretete ott virrasztott betegágya mellett, nem voltak abban a helyzetben, hogy a beteg, öreg ember anyagi gondjain segiteni tudtak volna. Az öreg Telcs Mór halála Suboticán széles körökben kelt részvétet.

— **Uj napilap Beogradban.** Szerdán indult meg *Glas Naroda* (Népszava) cimmel egy uj napilap, amely programja szerint mérsékelt ellenzéki irányu lesz.

— **Balázs Árpád kiállitása.** Balázs Árpádnak, a Szuboticán élő tehetséges festőmüvésznek kollektiv kiállitása november 6-án nyilik meg a Lloyd helyiségeiben és 12-ikéig lesz nyitva. A tehetséges fiatal festőmüvész mintegy 120 képét állitja ki, főképpen grafikai munkákat: rézkarcokat, litografiákat, monotipiákat, tollrajzokat és pasztelleket. Régebbi képei közül néhány Nagybányán készült olajfestmény teszi a kiállitást gazdagabbá. A képek Balázs három év alatti fejlődésének utját mutatják, legujabb képei már teljesen modernek, stilizált és leegyszerüsitett munkák, impresszionista, kubista és futurisztikus megoldással. A gazdag kiállitás, amelynek anyaga eladásra kerül naponta délelőtt tiztől délután négyig tekinthető meg belépődij nélkül.

— **Tisza István fia Novivrbason?** Novisadról jelentik, hogy a *Vidovdan* csütörtök esti számának jelentése szerint gróf *Tisza* Kálmán, Tisza István fia a napokban Novivrbason tartózkodott két napig. Jugoszláviai tartózkodásának közelebbi célja ismeretlen.

— **Megnyilik a Temesvár-Vrsac-Báziás-i vonal.** Beogradi jelentés szerint a közel jövőben megnyilik ismét a forgalom a Temesvár-Vrsac-Báziás-i vonalon. A jugoszláv kormány már beleegyezett a vonal megnyitásába. Ez a vonal, amely tulajdonképen a Szeged Báziás-i régi elsőrendü vasuti vonal, az uj országhatárok folytán teljesen szétszakadt. Magyarországon Szőregig van rajta közlekedés, Szőregtől Oroszlámosig részben jugoszláv területen, szünetel a forgalom. Oroszlámostól Zsombolyáig forgalomban van, viszont a román határtól Vrsacig megint el van zárva. Vrsactól Belacrkváig járnak rajta vonatok, onnan azonban a határig, illetve a romániai Báziásig áll a közlekedés. A vonal megnyitása a két szomszéd ország forgalmát lényegesen emelni fogja.

— **A „Reichstadti herceg“ szerzője Novisadon.** Novisadról jelentik: *Sztojánovics* Péter ismert zeneszerző és hegedümüvész, akinek a mult évben nagy sikerrel mutatták be a „Reichstadti herceg“ cimü operettjét, Novisadon tartózkodik és ott november 9-én hangversenyt ad. A müvész még ebben a hónapban a Vajdaságban hangverseny körutra indul.

— **Halálozás.** Wiesinger Ödön horgosi állomásfőnök 57 éves korában meghalt és temetése nagy részvét mellett folyt le szerdán délután a szuboticai vasutigazgatóság kiküldöttjeinek részvételével.

— **Nászut a börtönbe.** Egy naiv fiatal házaspár furcsa szinezetü nászutja kelt most feltünést Kikindán. Egy billédi gyógyszerész megnősült, elvette egyik kikindai birtokosnak a lányát. Az esküvő után a fiatal házaspár haza akart utazni az uj férj lakására, Billédre, ami a határrendezés folytán Romániához tartozó terület. Zsombolyán annak rendje-módja szerint meg volt a vámvizsgálat, s az ifju párnál nem találtak semmi elvámolni valót. Amikor a vonat megindult, a fiatal menyecske boldogan, mosolyogva átadott férjének egy kis csomagot. A hozomány egy része, 18.000 dinár volt benne. A jelenetet látta Obradovics zsombolyai vámfőnök, aki megállittatta a vonatot, elkobozta a pénzt s a megrebbent nászutasokat visszaküldte Kikindára. A kikindai vámhivatal az uj férjet és a feleségét egyenként 150—150.000 dinár pénzbüntetésre itélte, ami behajthatatlanság esetén 1—1 évi elzárásra változtatható át. Minthogy a nászutasok fizetni nem tudtak, nyomban át is adták őket a kikindai ügyészségnek, ahol addig maradtak lezárva, amig a fiatal asszony apósa a maga ötven holdnyi földbirtokának zálogul való lekötésével nem biztositotta, hogy a büntetést lefizetik. Ezután a kis intermezzó után a házaspár folytatta a megkezdett nászutazást.

— **Vaughan atya halála.** Londonból jelentik: Bernard Vaughan Jézus társasági atya, Anglia egyik legkiválóbb katholikus hitszónoka 74 éves korában meghalt. Az elhunyt mintegy 18 éven át a külföldön folytatott igen élénk tevékenységet s Észak-Amerikában, Japánban, Kinában, továbbá Olaszországban és Franciaországban számtalan előadást tartott. A legutóbbi husz évet már Angliában töltötte s ezt az idejét a szegényügynek szentelte. Számos vallási és társadalmi könyve jelent meg.

—

Te is kimentél

tegnap, halottak napján a temetőbe. A mai pogány csél-csap ember is magába száll egyszer egy esztendőben és őt is kihajtja valami láthatatlan, ellenállhatatlan erő a város végére, a sirhantok közzé, ahol a csendes emberek félelmetes szolidaritásban, kegyetlen, kárörvendő önzéssel, fölényes, bosszantó, söt sértő modorban, tulzott némaságban várják csendes-társakul a hangos embereket.

Te is kimentél tegnap délután a temetőbe, ámbár a te halottaid másfele hirdettik az élőknek a kérlelhetetlenül a testi feloszlást. Árván koncsorogtál a siruteákon, nem volt egyetlen egyetlen halott rokonod, halott-barátod, halott-ismerősöd . . . Elhagyottan ténferegtél a sok élő és a sok halott között. És az élők között is találkoztál sok halottal. De egyik sem volt a tiéd. Milyen árva, milyen elhagyott is az az ember, akinek ilyenkor halottak napján nincsen kit felkeresni . . .

g. z.

—

— **Kiemelték a Dunába zuhant repülőgépet.** Novisadról jelentik: Csütörtökön Novisadon kiemelték a Dunából azt a repülőgépet, amely hétfőn ott a vizbe zuhant. A gép annyira megrongálódott, hogy annak megjavitása 65 ezer dinárba fog kerülni.

— **Az osztrák legitimisták Károly király holttestének hazahozatalát követelik.** Mintegy 250 tiroli plébános parókiák nevében, valamint az osztrák monarchista párt peticót terjesztett a kormány és a Bécsben időző népszövetségi delegáció elé, amelyben követelik, hogy Károly király holttestét helyezzék el a kapucinusok sirboltjában és adják vissza a Habsburg-családnak lefoglalt vagyonát.

— **Uj biztositó-intézet Szuboticán.** Suboticán ujabban a Vardar biztositó-intézet nyitott fiókigazgatóságot. A fiókigazgatóság vezetésével *Kardos* Zoltán igazgatót vizták me.

— **Alfred Capus meghalt.** Párisból jelentik, hogy Alfred *Capus* iró, a francia akadémia tagja meghalt. Capus 1858-ban született. A *Figaró*-ba irt csipős szatiráju cikkeivel tünt fel, melyekkel kortársai politikáját és társadalmi furcsaságait csufolta ki. Ez a hang jellemzi évről-évre szorgalmasan irt szindarabjait is.

— **A görög külügyminiszter Beogradba jön.** Beogradból jelentik: Athéni távirat szerint a görög kormány tekintettel arra, hogy *Venizelosz* nem utaztak el Párisból Beogradba és Bukarestbe és Nincsics jugoszláv külügyminiszter sem hagyhatja el Beogradot, elhatározta, hogy *Politisz* külügyminiszter utazzon Beogradba. *Politisz* november 2-án indult el Athénből és 4-én reggel érkezik meg Beogradba.

— **A vicinális balesetei.** Becskerekről jelentik: Szerdán délután a Becskerek—Zsombolya-i vonalon, Udvarnok közelében a vonat kisiklott. Komoly baj, vagy sérülés nem történt, azonban a vonat nagy késéssel érkezett Zsombolyára. Csütörtök reggel a bégaszentgyörgyi vasuti hid előtt, a robogó vonat segédmozdonya kisiklott és hármat fordulva a töltésről, 6—7 méter magasból a Béga partjára zuhant. Csodálatosképpen sem a mozdonyvezetőnek, sem a fütőnek semmi baja sem történt. A pályát estére már rendbe is hozták.

— **Betörések Topolán.** Topolán gyors egymásutánban több betörés történt. Legutóbb két borbélymühelyt fosztottak ki, majd Ripczó Mihály hentesmester lakásába törtek be s onnan nagymennyiségü fehérnemüt loptak. A csendőrség nyomozza a gyors egymásutánban elkövetett betörések tetteseit.

— **Sorra kerülnek a sportegyesületek.** Pécsről jelentik, hogy a magyar belügyminiszterium a Pécsi Athlétikai Klub kivételével valamennyi pécsi sportegyesületet, névszerint a BTC., PSC., PVSK. és a DVAC. egyesületeit *föloszlatta*, azzal az indokolással, hogy jóváhagyott alapszabályok nélküli egyesületek nem működhetnek. Egyben elrendelte a belügyminiszterium a föloszlatott sportklubok *vagyonának és fölszerelésének elkobzását is.* A rendelkezés sportkörökben rendkivüli elkeseredést kelt.

— **Az angorai nemzetgyülés detronizálta a szultánt.** Párisból jelentik: Konstantinápolyból táviratozza a *Chicago Tribune* tudósitója, hogy *az angorai nemzetgyülés hosszu vita után megfosztotta trónjától a szultánt.* Nem jelölt ki senkit utódjául, de fentartotta magának a jogot, hogy *államfőt válasszon dinasztikus jogok nélkül.* Azt is elhatározta a nemzetgyülés, hogy *a népet szuverénnek nyilvánitja* s eltörölte az eddigi »ottomán birodalom« elnevezést, melyet ezzel cserélt fel: *török állam, ami egyet jelent a köztársaság proklamálásával.*

— **A postaigazgatóság cenzurál.** Becskerekről jelentik: A mitrovicai postaigazgatóság értesitette a Jugoszláviában megjelenő német lapok szerkesztőségeit, hogy ezentul nem továbbit gót betükkel irott cimeket, csak latin, vagy cirill cimszalaggal ellátott lapokat.

(*) A legizletesebb és legolcsóbb villásreggeli Landović (volt Bačka) vendéglőjében. Csak 2 dinár.

— **Megalakult a novisadi ujságirók szakszervezete.** Novisadról jelentik: Szerdán délután 5 órakor megalakult a novisadi ujságirók szakszervezete. Az ülésen, melyen a novisadi hivatásos ujságirók majdnem teljes számban megjelentek, *Klicin* Mita korelnök bemutatta a ljubljánai szakszervezetnek a novisadi szekcióhoz intézett átiratát és ismertette a szakszervezet alapszabályait. A novisadi szakszervezet elnökéül *Klicin* Mitát, alelnökké *Dorotkát* és *Ehrenvaldot*, titkárrá *Spásics* Vojiszlávot, pénztárnokká *Tomán* Sándort, választmányi tagokká *Tatics* Pavlet és *Pázmányi* Zoltánt, az ellenörző bizottság tagjaivá *Bródy* Mihályt, *Perz* Ferencet és dr. *Kardos* Imrét választották meg. A központi választmányba *Ilics* Györgyöt delegálták.

TŐZSDE

Beogradi tőzsde, november 2. *Devizák:* London 276.50—279.50, Páris 442—498, Newyork 61—61, Genf 1133—1123, Szaloniki 146—142, Róma—Milanó 256.50—253.50, Prága 202—198, Berlin 1.385—129, Bécs 0.0875—0.0835, Bukarest 40.50, 38.50, Szófia 43—41, Budapest 250—245, Brüsszel 414—410.

Zagreb, november 2. (Zárlat: *Devizák:* Bécs 0.082—0.087, Berlin 1.20—1.50, Budapest 2.33—2.63, Bukarest 40.75—42.25, Milanó 2.70—2.74, London 272.50—277.50, Newyork 61—62, Páris 432.50—437.50, Prága 198.50—200.50, Zürich 1120—1130, Amsterdam 2425, Brüsszel 400—405. *Valuták:* Dollár 60—61, Márka 1.20—1.50, Osztrák korona 0.08—0.7, Cseh korona 198.50—200.50, Magyar korona 2.26—2.56, Lira 2.56—2.50, Márka 1.39—1.32, Lei 42.50—40.50.

Zürichi tőzsde, november 2. *Devizák:* Berlin 0.113750, Hollandia 216, Newyork 546, London 2435, Páris 3820, Milanó 2360, Prága 1725, Budapest 0.22, **Zagreb** 2.22, Bukarest 345 Varsó 004, Bécs 00071, bélyegzett 00077.

Budapesti tőzsde, november 2. A devizaközpont hivatalos jegyzése: Márka 55, Lira 100, Osztrák korona 33.5, *Devizák:* Berlin 65, Milanó 105, Bécs 345.

Értéktőzsde. A mai tőzsde tartott irányzattal nyilt meg, de később ellanyhult. A legkeresettebb értékeknek, mint a Rima, Salgó, Államvasut árfolyamnyereségei délig lemorzsolódtak. Előfordult kötések: Magyar Hitel 9450, Salgó 40000, Rima 13.800, Ganz—Danubius 600.000, Tröst 12.500.

Árutőzsde. Csekély forgalom mellett buza 10.800, rozs 7100.

Novisadi tőzsde, november 2. A tőzsdén az irányzat még mindig változatlan. Az árak a régiek. Buza bácskai 337.50, bánáti 332.50—337.50, tengeri 265—260, liszt 0-ás bácskai 465—500, 5-ös kenyérliszt bácskai 435, zab 237, korpa 140, árpa 237.50, bab 312.50.

SPORT

Bácska Sand 7:2 (4:0

Nagy izgalom előzte meg a két rivális csapat találkozását, amelynek eredménye a bajnoki cimet jelenti. Mindkét csapat erősen felkészült a mérkőzésre, de a győzelemre az első helyen álló Sandnak nagyobb reménye volt, mint a Bácskának, amely szokatlan gyenge eredményekkel játszotta le bajnoki versenyeit.

Bácska választ kaput, Sand kezd és a csatársor szép lendülettel, áttöri Bácska védelmét és az első percben suttot kap Virág. Ezután erős irammal fekszik a játékba Bácska is, szép kombinációkkal dolgozik, fölényt azonban nem tud szerezni, habár több veszélyes helyzetet teremt a Sand kapuja előtt A 18-ik percben esik az első gól a Sand kapus hibájából. A rosszul fogott labdát kiejti a kezéből, Kovács rászalad és néhány lépésről védhetetlenül a kapuba rugja. Gól után heves játék következik a Bácska sokat támad, mig a Sand csatársora nem képes semmi formát mutatni. Lassanként ismét a Sand kapuja elé tereli a játékot. A biró 11-est és a 23 percben a büntető rugást Marcikics gólba rugja. A második gól után a Sand visszaesik, mig a Bácska némi fölényhez jut, a fölényt kihasználva Rudics a 34-ik percben és Marcikics a 43-ik percben rugnak gólt.

A második félidő a Sand támadásával kezdődik. A csatársor most jobban dolgozik és ebben nagy segitségére van a halfsor is. Az első percben Sand fölényben van, a Bácska kapuja előtt folyik a játék, de Kuluncsics felszabaditó rugása után Polyákovics kiszökik és a 9-ik percben az ötödik gólt rugja a Sand kapujába. A 10-ik percben Bácska ellen büntetőt itél a biró és Krausz 15 méterről hálóba küldi a labdát. A Sand ezután még jobban megerősödik, szép kombinációkkal állandóan Bácska kapuja előtt játszik, de eredmény nélkül. A Sand fölény után ismét Bácska uralja a helyzetet és ezt kihasználva Marcikics szerzi a hatodik gólt. Gól után a Sand csatársora erős iramot diktál és szép lefutás után a 30-ik percben Held gólt rug. Ezután még tovább tart a Sand fölénye és Bácska sok veszélyes labdát csak kornerre tud menteni. A félidő végén azonban ismét a Bácska veszi át a támadó szerepét és a 39-ik percben Beleszlin hibájából Marcikics kapuba rugja a 7-ik gólt is. A mérkőzés a Bácska támadásával ért véget.

A meccs legjobb embere Marcikics volt, gyönyörü kiszökeléseivel, suttjaival szinte lelkesitette csapatát. Azonkivül a Bácska teljes csatársora szép összjátékot mutatott, csak a védelem volt gyengébb a szokottnál. A Sandnak szintén csak az első percekben volt jó a védelme, mig a halfsora volt a legjobb, munkáját azonban a csatársor nem tudta eléggé értékesiteni. Krausz kitünően játszott, valamint Held és Bence is. Kocsmár biró körültekintéssel vezette a mérkőzést.

*

A Sand szerdai veresége után a bajnoki mérkőzések őszi fordulójában a második helyre szorult a Bácskával szemben. A két egyesületnek ugyan egyforma a pontszáma (12), azonban a Bácska gólaránya most kedvezőbb.

A szerdai mérkőzések után az I. osztályu bajnokság állása a következő:

	Játszott mérkőzés	Adott gól	Kapott gól	Pontszám
1. Bácska	7	30	7	12
2. Sand	7	35	9	12
3. Sombori Sport	7	24	9	11
4. Szuboticai Sloga	6	15	9	8
5. Sombori Amateur	8	22	21	8
6. Suboticai Sport	8	13	20	6
7. S. M. T. C.	6	8	25	2
8. Conkordia	5	7	20	1
9. Stara-Kaniža A. C.	6	4	28	0

Sombori Sport—Szuboticai Sport 7:0 (5:0). A két egyesület bajnoki mérkőzése, melyet Somborban játszottak, a somboriak abszolut fölénye mellett folyt le.

A szuboticai nyomdászok sportegyletet alakitanak. A szuboticai nyomdászok szerdán délelőtt a Fischer és Krausz nyomdában tartott értekezletükön elhatározták, hogy *Tipográfia Sport Club* néven sportegyesületet alakitanak. Az értekezlet az alapszabályok elkészitésére és a szervezési munkálatok elvégzésére ideiglenes előkészitő bizottságot küldött ki, melybe a következőket választották meg: Mázics András, Ikotics Péter, Konrád Sándor, Preisz Raimond, Komor Mihály, Kudlik Sándor és Fischer Imre.

Topolai Sport Club—Amateur 1:4 (4:0). Biró: Ügyész. A csapatok a teljesen felázott pályán nehezen mozogtak. A T. S. C. egyetlen góliát a második félidőben Verbászi szerezte, a csatársora azonban sok gólhelyzetet kiaknázatlanul hagyott. A topolai csapat akcióképességét a pálya befolyásolta. A biró kissé elfogult, de pártatlan volt. Az Amateur nem a rendes csapatával vett részt Topolán.

Budapest II. osztály—I. osztály válogatott 3:1 (2:0). Budapestről jelentik: A szerdai kegyeleti mérkőzés az I. osztály csufos kudarcával végződött. *Orth, Paulusz* és *Vogl II* nem állottak ki, a többiek is léleknélküli játékot mutattak. *Amsel* a kapuban semmit sem ért. A másodosztály fedezetsora és Kovács (VII. ker.) hátvéd kitünő volt.

VÁROSI JÓDOS GYÓGYFÜRDŐ
NOVISAD
PANSIO RENDSZER.
KITÜNŐ ELLÁTÁS ÉS SZOBÁK.
ISZAPKEZELÉSEK, SÓSFÜRDŐK, HYDROTHERAPIA, RÖNTGEN-LABORATORIUM, KVARCLÁMPA, DIATHERMA ÉS VILLAMOS KEZELÉSEK.
ÁLLANDÓ FÜRDŐORVOS.
NYITVA EGÉSZ ÉVBEN
TÉLI KURA.

Ha megfázott és köhög, igyon Málnási Siculia ásványvizet.

Grozitbőr fedéllemezt rendeljen mindennemü épület átfedésére

Beogradi Aszfalt- és Kátrány-vegyitermékek Gyár
Vuka Karadžića 6. 7676

Tiszai Hadosztályparancsnokság Mérnöki Hivatala

I. br. 2691

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY

a suboticai sütöde raktárának javitási munkálataira.

1922 november 7-én délelőtt 11 órakor a Tiszai Hadosztályparancsnokság Mérnöki Hivatala Suboticán az I. Hadsereg-Parancsnokság 1922 október 10-én kelt I. 6585. sz. rendelete alapján nyilvános árlejtés tartatik a Suboticai Hadbiztosság raktárának sütődévé való átalakitási munkálataira. Az árverési feltételek, valamint a tervek és a költségelőirányzat a fenti hivatalnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető.

Az ajánlaton csak azok vehetnek részt, akik az árverés napján a bizottságnak okmányokkal igazolják, hogy iparszerüleg üzik a vállalkozói munkát és ez után adót is fizetnek

Olyanok, akik az árverésen való részvételi joguktól megfosztattak, ezen az árverésen se vehetnek részt

Az ajánlattevők az árlejtés előtt óvadékot kötelesek letenni és pedig a mi állampolgárainik 5750 dinárt, idegen állampolgárok 11,500 dinárt készpénzben, értékpapirokban vagy az Állami Számvitelről szóló törvény 88. szakaszában előirt jótállási nyilatkozat alakjában.

Az ajánlattevők az árverés napjának délelőtt 11 óráig kötelesek a szabályszerüen felszerelt ajánlatukat benyujtani. Az ajánlatot zárt boritékban kell benyujtani és a következő felirással kell ellátni: »Ofert za prepravku magacina za pekarnicu u Subotici od podjijača N. N.« és 20 dináros okmánybéyeggel kell ellátni.

Az ajánlati összeget számjegyekkel és szóval is ki kell tüntetni.

Az előirásnak nem megfelelő ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az összes ajánlattevők óvadéka az árverés jóváhagyásáig visszatartatik.

Utó- és távirati ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Subotica, 1922 október 17-én.

A Tiszai Hadosztályparancsnokság mérnöki hivatala

BUDAPEST
GRAND HOTEL CONTINENTAL
VII., Dohány-u. 42. 7637
Táviratcim: CONTINENTALHOTEL.
Minden comforttal berendezett
TOVÁBBI 27 SZOBÁJA
a t. közönség rendelkezésére áll.
Szalon- és gőzfürdő a házban.

(*) **Dr. Wilheim Adolf** nyugalmazott közkórházi igazgató, lakik: I., Senve (Bem) ul. 20. sz., gyógyit bel- és szembetegeket. Szemoperációkat is végez. 000

Értesités. Dr. Wilheim Imre operateur rendelését Paje Kujundžić-ulica 13 alá helyezte át. Fogad sebészeti betegeket d. e. 9—11-ig, mütétet igénylő nőgyógyászati betegeket d. u. 3—5-ig. Telefonszám 70.

A müértő közönség fotografusa REMÉNYI Rudićeva-ul. 4.

140 dinárért és feljebb 140

Velour-kalapok

minden formában kaphatók

„Duci bácsi“ fiánál (Roth Ferenc)

Subotica, Jelašičeva ulica 8. szám (Zimányi cukrász mellett).

Férfi és női kalapok átalakitása és uj anyagból való készitése legolcsóbb árban.

6943

Egy Wolf-féle félstabil, 12 légnyomásu

25 HP gőzgép

a hozzávaló 24 méter magas vaskéménnyel együtt

eladó.

Eckstein Béla Vajska.

7875

ELADÓ

Bánát központjában Vel. Bečkereken egy nagy, szép, teljesen modernül felszerelt és jól szortirozott nyomda. A nyomda maradhat az eddigi helyiségben is igen előnyös bér mellett, avagy el is vihető.

Ára 550.000 dinár.

Közelebbi felvilágositást ad Dr. Jankovics Miklós ügyvéd Vel. Bec kerek, Car Dušan-utca 10. sz. alatt

7935

NYILTTER.

Özv. Telcs Mórné szül. Wollner Anna ugy a maga, mint gyermekei: Ármin, Ede, Berta, Ilona, Kató, Géza, Félix, Arnold nevében fájdalmas szivvel jelenti, hogy a legjobb férj, apa, nagyapa, dédnagyapa

TELCS MÓR

életének 80-ik évében Suboticán f. évi novemberhó 2-ikán reggel hét órakor elhunyt.

Temetése pénteken, november 3-án d. u. 3 órakor lesz Bene Szudarevics ulica 5. szám (dr. Vécsei Samu ház) alatti gyászházból.

Emlékét fájó szivvel megőrizzük!

Községi elöljáróság Srbobran
4993/922 sz.

Hirdetmény

Srbobran község egy mélyfuratu kutat kiván furatni.

Az ajánlatok 1922 november 12-ig küldendők be a községi elöljárósághoz. Közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői hivatalban megtudhatók.

Srbobran, 1922 október 30.

Községi Elöljáróság

VEDOMIN

OROSZ TÁPKÉSZITMÉNY.

(Engedélyezve és szabadalmazva az S. H. S. királyságban és külföldön) kitünö erösitö és gyógyitószer gyenge szervezetüeknek. Vedomin-Emulzió ajánlatos tüdöbetegségeknél, különösen tuberkolózisnál. Azonnal és biztos hatás. Vedomin-Pép kitünö tápanyag gyenge, vérszegény és skrofulózus gyermekeknek. Utolérhetetlen, ahol gyors javulásra van szükség Vedomin-készitmények a legelsö orvosok által kipróbálva és ajánlva. Számtalan elismerö levél egyetemi tanároktól és gyakorló orvosoktól.

„Vedomin"-t eladnak a következö gyógyszertárak:
Suboticán „Sokol"
Somborban „Samka Vuič"
Vel.-Bečkereken „Korona"
Novi Sadon „Dušan Ilina"
Vršacon „Jozip Hercog"
Belacrkván „Josip Helmold"
Sentán Heiszler Đurđovanski Aurél sas gyógytára
Novi Vrbason „Edmund Cipraj"

„Vedomin" készitmények vojvodinai képviselöje:
Subotica, Mađarska u. 15. — Stavrovič.

Megrendelhető Vedomin-laboratóriumnál közvetlenül: Beograd, Gjurgjevo brdo.

7 96

Amerika szabadalm. összehajtható

ágy

7750

Az ágy betettel együtt **csak 700.— dinár.**

Különösen alkalmas szállodák, szanatoriumok, fürdök, tanulók, otthonok, ipari munkásságnak. Minden házban nélkülözhetetlen. Amig a készlet tart, szétküldés egész Jugoszláviára az előállító által.

Josip Brozović Zagreb
Bošković eva ul. 18.
Telefon 25—61.

Szücsmunkák

férfi- és női szörmegallérok, mindenféle bélések 38 év óta fennálló elismert jó műhelyemben a legjutányosabban készülnek.

Fártfogást kér

Spitzer József

szücsmester VI. Vukovičeva ulica 18. szám. Dohány fakereskedő mellett levő utca.

DIAMALT

Pékek figyelem! „DIAMALT" a Hauser & Szobotka gyárból Wien-Stadtlau, békebeli minőségben, ujra kapható a vezérképviseletnél Jugoslavia számára

Eduard Dužanec, Zagreb
Lerakat Strosmajerova ul. 10.

Valódi

CLUB papir

az uj monopol takszaszalaggal ellátott dobozonkint 520 koronáért kapható a Deniko trafikban Suboticán, 100 doboz vételnél gyári árban azonnal szállít a pénz előzetes beküldése mellett.

Magajáró-motorszalagfürészek, 8 HP.
Kälble gyártmány . . . . . Din. 45.000
Motor-körfürészek,
apritóbaltával, huzatos, 6 HP, bécsi gyártmány „ 35.000
Ganz-féle 21. sz. simaörlő-székek . . . . . „ 25.000
Ganz-féle 3/8 sz. kettős hengerszékek . . . . „ 25.000
Szállitható malomjáratok
két pár 36" kővel . . . . . „ 30.000
egy pár 42" kővel . . . . . „ 22.500
Nyersolajmotorok 15 HP
Linzi gyártmány . . . . . „ 25.000
Nyersolajmotorok 16 HP
Linzi gyártmány . . . . . „ 26.000

Raktárról azonnal szállithatunk ezenkivül:
benzin- és szivógázmotorokat, gőzlokomobilokat, darálómalmokat és mindennemü mezőgazdasági gépet megfelelően mérsékelt árakon.

Record Ipari és Kereskedelmi Részvénytársaság Osijek I.
Beogradska ulica 2. — Telephonszám: 86.

7913

KIZÁRÓLAG NAGYBAN! KIZÁRÓLAG NAGYBAN!

TRIKOTÁRUK BERLINI KENDŐK HARISNYÁK és ZSEBKENDŐK

a „Britania" Wieni Ernyőgyár

KIZARÓLAGOS KÉPV. ÉS LERAKATA

HIRSCHFELD BÉLA NOVISAD

Örmény (Jermenska) ul. 3. Telefon 402.

Uj és használt 85 kgr.-os

JUTA LISZTESZSÁKOK

valamint mindennemű tarpauling, bombay taxrilit és papirzsákok legolcsóbban kaphatók

GRANUM R. T.-NÁL SOMBOR TELEFON 55.

SZÉN!

mindenféle ipari célokra az elismert legjobb szénbányákból, u. m.:

Petrozsény-Vulkán-Lupény

és

aknaszenet

szállit

BEOGRADSKA KOMMISSIONSKA BANKA, BEOGRAD, Karadjordjeva ul. 12.

Távirati cim: „KOMMISSION". Telefon 12-26.

nov. 2-től nov. 5-ig csütörtöktől vasárnapig

Lifka

HA-RA-FI

(Az őserdőben)

állatfilm 7 felvonásban.

Főszereplők: Carl de Vogt, Cläry Lotto

LEVELEZÉS

Fiatal önálló iparos ismeretsége hiányában ezuton szeretne megnősülni. Igényei: házias nevelésű leány vagy gyermektelen özvegy. Némi hozomány megkivántatik. Fényképpel ellátott ajánlatok a Pallas hirdető-irodába kérnek. Subotica, Jelašičeva-ul. 3. iszkréció biztositva. Fénykép feltétlenül visszaküldetik. 7931

Ki segitene ki sürgösen csekély pénzzavaromból. Leveleket „Barna lányka" jeligére a kiadóba kérek. 7931

FOGLALKOZÁS

Egy 5 és fél hónapos gyermek mellé szoptatós dada azonnalra kerestetik. Basch Lajos fakereskedő Sombori ut. 7955

Megbizható három nyugdijas férfit keresek könnyü szolgálatra, jelentkezni a tiszti étkezdében d. u. 3—5-ig Sztipics Marknál.

Hirsch László kárpitos Sokolska u. 15. legolcsóbban dolgozik. 7956

Intelligentes deutsches Fräulein sucht Stelle zu Kindern. Adresse in der Administration des Blattes. 7951

Suche ein Mädchen oder kinderlose Wit we für Alles zwischen 30-40 Jahren. Anträge unter „Verlässlich" an die Verwaltung des Blattes. 7953

Körfürész fogmélyitést elfogadok Lázár Antal, Kiskörösi-ut, Hauser istállónak által. 7957

Középiskolát végzett leány állást keres. Cim a kiadóban. 7966

Deutsche Stunden gibt Lehrer. Schriftl. Administration. 7964

Butorasztalos munkára segédek felvetetnek Erényi asztalosnál, Jelašičeva ul. 5. Subotica. 7961

Házvezetőnőnek kerestetik 35—45 év körüli, lehetőleg németajkú nő. Jelentkezni a Deniko-tőzsdében Subotica vagy a kiadóhivatalban. 7910

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hirdetési ügyekben felvilágositást. Apróhirdetés egy szó 3 K, vastagbetüs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 30 K Apróhirdetéseket felvesz Szuboticán a kiadóhivatal Alexandra-utca, Leibach-ház és Schlanger hirlapárusda a vasuti park mellett. Vidékre valamennyi főelérusitónk. Előfizetési dij havonkint 30 din., negyedévre 90 din Kérdezősködésekhez válaszbélyeg mellékelendő. Állástkeresők az apróhirdetési dij felét fizetik.

Főmolnár jelenleg főmolnár állásban, magas-, félmagas őrlésben és sikszita kezelésben jártas, több évi gyakorlattal, jó bizonyitványokkal, nyelvismerettel mielőbbi belépésre állást keres. Meghivásra személyesen megjelenek. Cim: Vogel Fnrencz főmolnár Bega Szent György Torontál. 7904

Kocsis jó fizetéssel felvételt a Bélgyárban. 7889

Német kisasszonyt keresek 8 éves leány és 4 éves fiu mellé. Szerb nyelvet tudók előnyben. Cim a kiadóban. 7946

Fiatal segéd, ki a szerb nyelvet is birja, azonnali belépésre felvétetik. Kerösi Géza Rudič u. 7947

Könyvelő és szerb-német levelező felvétetik. Kramer Antal és Társa. 7828

Mellékkereseire tehet szert egy jól jövedelmező cikkterjesztésével rövidáru szakmában bevezetett vidéki utazó. Malusev iroda 7981

VÉTEL-ELADÁS

ARANYAT, BRILLIÁNST, drágaköveket legmagasabb árban veszek. Orákat és ékszereket legszakszerűbben javitok és legolcsóbban árusitok *Friedmann Dezső* órás és ékszerész Subotica, Alexandrova ul. Állami tisztviselőknek javitásoknál 20 százalék engedmény. 6086

Eladó 3 kapa szőlő Párhuzamos utcn. Cim I. kör. Paja Kujundžić ulica br. 40

Varrógép sülyeszthető, — majdnem teljesen uj eladó. Cim a kiadóban. 7959

Eladó bélyeggyüjtemény megtekinthető d. u. 2-5-ig a Nemzeti szálló szobapincérénél, 7944

Jókarban lévő fürdőkádat keresek megvételre. Cimeket a kiadóba kérek. 7950

Akáczfák eladók tavaszi ültetésre. Előjegyezni lehet Kalmár Tihamérnál Zobnatica Puszta, Bačka Topola 7905

Asztaltakaréktüzhelyet — használtat, jobb kivitelüt és állapottut veszek. Cim a kiadóban 7962

Két szoba, konyha, speiz, pince és padlás butorral együtt azonnal átadó. — Ugyanott egy sülyesztő varrógép eladó. H., Massarykova-ul 100. 6911

Egy teljesen uj háromiáratu malom, 45 HP Dieselmotorral, valamint egy kitünő karban levő HP, 14 éves, Magyar Gazdasági magánjáró, teljesen komplett felszereléssel eladó. Cim: Józsa Bálint, Feketič. 7920

Vendélő eladó Subotican teljes berendezéssel a főut mentén lakással és bártartással. Malusev Iroda

Üzlethelyiségek meg- és bérbevételre kerestetnek telépesi díjtelenében. Malusev Iroda

KÜLÖNFÉLE

Kölcsönkönyvtár megnyilt. Heumann Mór könyvkereskedésében. 7958

Intelligens ember lakást kaphat teljes ellátással. — Cim a kiadóban. 7958

Egyszobás lakás butorral átadó. Cim III. Viška ul 1 szám. 7936

Butorozott uri szobát keresek asistensem részére. Dr. Andrejević Kralja Petra Park 7. Rajhl palota.

Alkalmi tüzifavétel! 30 vaggon készletünket kiárusitjuk, kivánatra vasuti rakterületünkről vaggonba rakjuk. Apritott száraz 190 korona méternázsánként. Vuković, a sentjanski putból a Lička-utcába. Telefon 450. 7929

Uj paprikát, valódi szegedi, édes nemes és rozsát ajánlunk plombált zsákokban és postacsomagokban is. H. Fuch i Drug paprika-importőrök, Vojnovićeva-ul. 6. Subotica. 7714

Két butorozott, vagy butor nélküli szobát, tisztát, szépet keres a főtérhez közel gyermektelen házaspár. Cim a szerkesztőségben. 7945

Korzó

nov. 2-től nov. 5-ig csütörtöktől vasárnapig

Jimmy bar

vigjáték 5 felvonásban.

Főszerepben: LOTTE NEUMANN.

ÓCSKA és hulladékfémeket, vörös és sárgarezet, ólmot, horgonyt és aluminiumot legmagasabb árban veszünk. Goldner Testvérek jégszekrénygyár Szuboticán, Jugovićeva-ulica 20. Telefon 134. szám. 6490

HULLADÉKÉRT PÉNZT. Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaréz, ólom, horganyt, öntött vashulladékot Megyanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében. Telefon 360. 6028

Ócskarezet és pedig vörösrezet, sárgarezet, cinket, ólmot a legmagasabb áron vesz Stolz Henrik rézárugyár, Kula. 7458

Prima maróni kapható kgánt 3.50 dinárért. Lindb. Sttanković Subotica. Pašičeva-ul 5 7905

Késesek! Perlmutter kapható Birn József, Ada. 7915

Legfinomabb ujbor kapható literenként 20 koronáért Plukovič központi iroda. 7854

Tüzlia, apritott és hasáb, bármily mennyiségben házhoz szállitva, a legolcsóbb áron kapható **Weisz Dezső** fakereskedőnél, Postanska-ulica, főposta mellett és Sienkievica-ulica 24. kenyérgyártól második utca. 7368

Szép utcai lakás fürdőszobával, butorral átadó. V., Mamužić Lazo-ul. 1. 7949

„Nea" Crem

a legjobb arcápoló szer

KORONA-GYÓGYSZERTÁR

SUBOTICA, VÁROSHÁZA. 593

Kalász Crém

készíti

PINTÉR FERENC

SZENT JÓZSEF

gyógytár a nagytemplom mellett. 6659

Saját készitményü

női kötött kabát

női kötött ruha

leánygarniturák

leányruhák

svetterek, sálak

sapkák stb.

Gyapjufonál eladás!

Üzlet: Pašićeva-ulica 8.

Üzem: Pašićeva-ulica 10.

Gőzfürdő mellett.

Eladás:

Nagyban! Kicsinyben!

Különleges kötött-szövött áruk raktáron!

BECK JENŐ

kötszövő üzeme Subotica, Pašićeva-ul.

ALKALMI VÉTEL.

Novi-Vrbas határában 71 hold tanyaépületekkel (2 szoba, konyha, kamra, istálló, félszer- és kukoricagoré) 40 hold tanyaépületekkel, 21 hold, 10 held, 3 hold szántó eladó. Kizárólagos megbizott: SCHMIDT FRIGYES Novi-Vrbas 382. 7883

Vadászok!

Vadászfegyver és vadászlőszer szükségletüket legolcsóbban

BATA V. FIA

Subotica, Aleksandrova u. 7.

vadászfegyver és vadászlőszer nagykereskedésében szerezhetik be.

JANSEN FILS BELGA FEGYVERGYÁR

gyártmányainak eladása jótállás mellett.

Nagy raktár OGIS és SAUER fegyverekben.

ANGOL ÉS NÉMET PATRONOK.

Tessék próbavásárlást tenni.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Árjegyzék ingyen.

S. H. S. KIR. LŐPORELADÁS.

7940

Vaskereskedők figyelmébe!

Nagyobb mennyiségü prima **Westen-féle** zomancozott bádogedény minden számból érkezett raktáramba, melyet viszonteladóknak a legolcsóbb napi árban ajánlok. — Kérjen ajánlatot. 7954

K. Tóth Antal vaskereskedő

Novisad, Buza-tér 11. 7954

Humanik cipők

November 1-től

10% árengedménnyel árusittatnak.

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC - Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. körforgógépén Szuboticán.